

# BÖLÜM 5

## Covid-19 ve Ergenlerde Madde Kullanımı

*Demet TAŞ<sup>1</sup>*

Ergenlik, cinsel olgunlaşma, fiziksel ve psikososyal gelişimin olduğu çocukluktan erişkinliğe geçiş dönemidir. Ergenler bu dönemde stresörlere karşı daha duyarlıdır ve kolayca riskli davranışlarda bulunabilirler. Ergenlerin riskli davranışta bulunmalarına, kişilik ve aile özellikleri, okul ve sosyal ortamlarının yanısıra pek çok faktör etki etmektedir.

Koronavirüs 2019 (COVID-19) pandemisinin neden olduğu, hastalanma kaygısı, belirsizlik, sosyal izolasyon zorunluluğu, akranlardan uzaklaşma ve can sıkıntısı en çok da ergenlerin yaşamını olumsuz etkilemiştir. Normal koşullarda bile stres ve değişime daha duyarlı olan ergenler, COVID-19 Pandemi süreci ve karantinası sırasında tütün ve diğer bağımlılık yapıcı madde kullanımı ile ilgili davranışlarını değiştirmiş olması muhtemeldir. Ayrıca ergenlerin neredeyse tamamı sanal olarak sosyalleşmiş olup bu sanal ortamda riskli yeni arkadaşlar edinmiş olabilirler.

Madde kullanım bozukluğu, biyolojik, ruhsal ve sosyal bo-yutları olan ve toplum sağlığını bozan önemli bir sorundur.

<sup>1</sup> Doç. Dr., AYBÜ Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD., Ergen Sağlığı BD., demettas19691@hotmail.com

doğru sigara ve e-sigara kullanımında herhangi bir değişiklik gözlenmemiştir.

Sonuç olarak, gelişimsel özellikleri nedeniye akranları ile sosyalleşmeye ve bağımsızlıklarına düşkün olan ergenlerin hareketlerinin kısıtlanması ergenlerin öncelikle ruh sağlığını olumsuz etkilemiştir. Elbette COVID-19 hastalığının kendisi, ergenin çevresel ve kişilik özelliklerinin yanısıra pek çok faktör ergenlerin madde kullanım sıklığını etkilemiştir. Pandemi döneminde tütün ürünü ve diğer bağımlılık yapıcı maddelerin kullanımı ile ilgili ergenlerde pek çok çalışma yapılmıştır. Bu çalışma sonuçları pandemi sürecinin dışında ergenin yaşadığı topluma göre de değişmiştir ve sonuçlar oldukça değişken bulunmuştur. Pandemi biterken ergenlerin madde kullanım davranışlarının pandemi öncesi döneme dönme eğiliminde olduğu saptanmıştır.

## | Kaynaklar

1. Larsman P, Eklöf M, Törner M. Adolescents' risk perceptions in relation to risk behavior with long-term health consequences; antecedents and outcomes: A literature review. *Saf Sci.* 2012;50(9):1740-8.
2. Behzat Özkan Behçet Uz Pediatri; Taş D. Kızılkın Pehlivan Türk M. Ergen Sağlığı; Ergenlerde Madde Kullanımı. Nobel Kitabevi, 2022;1321-1324
3. Taş D. COVID-19 pandemisi: Sosyal izolasyon ve ergenler. Bostancı İ, editör. *Çocuk Sağlığında SARS-CoV-2 (COVID-19)*. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Klinikleri; 2020. p.115-119.
4. Layman HM, Thorisdottir IE, Halldorsdottir T, Sigfusdottir ID, Allegrante JP, Kristjansson AL. Substance Use Among Youth During the COVID-19 Pandemic: a Systematic Review. *Curr Psychiatry Rep.* 2022;24:307-324.
5. Masonbrink AR, Middlebrooks L, Gooding HC, Abella M, Hall M, Burger RK, Goyal MK. Substance Use Disorder Visits Among Adolescents at Children's Hospitals During COVID-19. *J Adolesc Health.* 2022;70:673-676.
6. Sen LT, Siste K, Hanafi E, Murtani BJ, Christian H, Limawan AP, Adrian, Siswidiani LP. Insights Into Adolescents' Substance Use in a Low-Middle-Income Country During the COVID-19 Pandemic. *Front Psychiatry.* 2021;12:739698.

7. Shin H, Park S, Yon H, et al. estimated prevalence and trends in smoking among adolescents in South Korea, 2005-2021: a nationwide serial study. *World J Pediatr.* 2023;19:366-377.
8. Taş D, Üneri ÖŞ. COVID-19 Quarantine Effects on Smoking Behavior and Mental Health of Smoking Adolescents. *Eurasian J Med.* 2023;55:14-19.
9. <https://www.samhsa.gov/data/release/2019-national-survey-drug-use-and-health-nsduh-releases>
10. Lundahl LH, Cannyo C. COVID-19 and Substance Use in Adolescents. *Pediatr Clin North Am.* 2021;68:977-990.
11. Wharton MK, Islam S, Abadi MH, Pokhrel P, Lipperman-Kreda S. COVID-19 Restrictions and Adolescent Cigarette and E-cigarette Use in California. *Am J Prev Med.* 2023;64:385-392.
12. Kim S, Rajack N, Mondoux SE, Tardelli VS, Kolla NJ, Le Foll B. The COVID-19 impact and characterization on substance use-related emergency department visits for adolescents and young adults in Canada: Practical implications. *J Eval Clin Pract.* 2023;29:447-458.
13. Noel JK, Rosenthal SR, Skierkowski-Foster D, Borden SK. Effect of COVID-19 Lockdown on Substance Use Among Middle School and High School Students: A Natural Experiment. *Public Health Rep.* 2023;138:349-356.
14. Bonnet U, Specka M, Roser P, Scherbaum N. Cannabis use, abuse and dependence during the COVID-19 pandemic: a scoping review. *J Neural Transm (Vienna).* 2023 Jan;130(1):7-18.
15. Lundahl LH, Cannyo C. COVID-19 and Substance Use in Adolescents. *Pediatr Clin North Am.* 2021;68:977-990.
16. Craig SG, Ames ME, Bondi BC. et al. Canadian adolescents' mental health and substance use during the COVID-19 pandemic: Associations with COVID-19 stressors. *Can. J. Behav. Sci.* 2023, 55.1: 46.
17. Lundahl LH, Cannyo C. COVID-19 and Substance Use in Adolescents. *Pediatr Clin North Am.* 2021;68:977-990.